1945 оной мартын
17
СУББОТО
№ 51 (4688)
Сан 20 мүн.

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБКОМОЙ ба УЛАН-УДЫН ГК-гэй болон БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН

Колхоз бүхэн тарилгадаа хүсэд хүрэхэ үрhэ бэлэдхэхэ ёhотой

Хабарай эхин hара хахадhаа ...гэржэ байна. Тиихэтэйнь хам... тарилгын эхилхэ болзор дү...жэ байха юм. Дулаан хабарай ...оо hаань республикын колхо...уд тарилгын урда тээхи газа...й эдүүрилгэдэ өнөөдэрhөө хой... hара болоходо жэгдэрэн ороходо ...йна. Тиимэhээ тарилгада бэ...дхэлэй бүхы хүдэлмэринүүд ...ртын hүүл хүртэр заатагүй ...үргэгдэхэ зэргэтэй. Колхоз, ...хоз, туhалбарин ажахынууд ...хын түрүүндэ кондиционно ...эр үрhэ бэлэдхэхэ уялгатай. ...эгүй hаа ондоо хэдышье hайн ...эдхэл үндэр ургаса хангажа ...дахагүй байна.

...нгэрэгшэ жэлэй полевой хү...хэринүүдые hайн бэлэдхэл...гээр угтажа үнгэргэhэн рес...ликын түрүү колхозууд та...лгадаа хүрхэ сэбэр үрhэтэй ...на. Курумканай колхозууд ...диционно сэбэр үрhэ хааад, ...тажанаархиндаа социалисти...хэ туhаламжа болгон 2 мян... центнер таряа үгэбэ. Зүгөөр, ...нгөө үрhөтэй иимэ колхо... манайда ехэ үсөөн. Аймаг...тахи партийна, советскэ, га...ряаланай органууд, колхоз, ...зуудай хүгэлбэрилэгшэд до...игоо арга боломжонуудые ...лэжэ тарилгын талмайда ...д хүрхэ үрhэ бэлэдхэхэ хэм...нүүдые абахын орондо гүрэ... урда гараа тоолжо hууха ... Жэлhээ жэлдэ хүнэй хүзүүн...э hужа амташаhан Кяхтын, ...ин. Заиграйн, Яруунын кол...уудаар үрhэ хаалгын түсэб ...гаяа хангалтагүй. Хөтэрхэ... Кяхтын аймагта хүрэнгын ...а хулгайлhан баримтанууд ...рна. Энээниие нүхэр Андреев ...үлэгшэтэй Ленинэй нэрэмжэ... колхоздо болоhон баримта то... гэршэлжэ үгэхэ байна. Үр...эй таряа өөhэдынгөө мэдэлээр ...ашалжа байhан ябадалнууд... хайра гамгүйгөөр тэмсэхэ ...тэй. Ойроо хүртэлэгүй үр...эй мөнөөгөршье таряа урид ...нуул хүүлиин шанга харюу...тала хабаадуулагдаха байhа... мэдэг.

...аряа ехээр хэдэг Зэдэ, Бичу... Мухаршэбэр, Тарбагатай, Сэ...гэ, Хэжэнгэ, Кудара, Байка...Кудара, Кабанскын аймагууд ...нгөөр ехэхэн дутагдалтай. ...хи партийна, советскэ, га...ряаланай органуудай хү...эрилэгшэд колхозуудай үрhэ ...а түсэбөө дүүргэхэ дүүрэн ...нуудые хэрэглэхэ бэдото ...хээ абаагүй байха юм. Хэр... нёдондоной таряа хураалгын эхилхэтэй хамта үрhэнэй түлөө оролдожо колос түүхэ, обин хамаха, михиинэ, hолоомо дахяад сохихо гэхэ мэтын хүдэлмэринүүдые ябуулаа hаа олонхи колхозуудынь үрhөөр хангагдаhан байха hэн. Теэд энэ шухала хэмжээнүүдые хараадаа абаагүй дээрэhээ эдэ аймагууд мүнөө болоходо тарилгадаа хүрхэ хүрэнгэгүй hууха юм.

СССР-эй Арадай Комиссарнарай Совет болон ВКП(б)-гэй ЦК 1945 оной хүдөө-ажалай хүгжэлтын түсэб тухай тогтоол соогоо колхоз, совхоз, МТС-үүдэй урда энэ жэлдэ ургаса дээшэлүүлжэ элбэг ехэ талха таряа хураахa шухала зорилго табиба. Мүн энээнтэй хамта тарилгын талмай ехэдхэхэ зорилго табиhан байна. Оронойхүдөө-ажалай саашанхи хүгжэлтын дайшалхы программа болохо тогтоолые республикын колхозууд бодотоор бэелүүлхэ уялгатай. Тиимэ болхолоороо тарилгада бэлэдхэлээр тохёолдоод байhан шухала дутуутаа—үрhэ хаалгала hаяар хүсэлдүүлхэ хэрэгтэ колхоз бүхэн арид шанга хэмжээнүүдые хараалха ёhотой. Мүнөө дулаан болжо хаа-хаанагүй саhан хайлажа байна. Тиихэтэйнь хамта колос суглуулха ябадал нютаг бүхэндэ эмхидхэхэ шухала. Энээндэ үбгэд хүгшэд болон hургуулиинхидые олоор хабаадуулха хэрэгтэй. Тэрэшэлэн обин хачаха, сохигдоhон таряагаа дахин сохихо гэхэ мэтын хүдэлмэринүүд эршэмтэйгээр ябуулагдаха ёhотой. Гадна өөhэдhөө үлүү гараха үрhэтэй байhан аймаг колхозуудай хүрэнгөөр дутамаг аймаг, колхозуудта социалистическэ туhаламжа үзүүлхэ ябадал эмхидхэхэ шухала. «Өөрынгөө аргаболомжоор үрhэ бэлэржэ олохо гэшэ—колхоз, район бүхэнэй уялга мүн».

(«Правда»)

Үрhэ сэбэрлэхэ хүдэлмэри хаа-хаанагүй шангадхаха шухала. Мүнөө колхозуудай хааhан үрhэн лабораторидо шэнжэлүүлжэ шалгуулhан байха зэргэтэй.

Колхозууд гансахан ороhото культурануудай үрhэндэ гол зорилгоёо табиха бэшэ, мүн хартаабха, овощь болон бусад ургасануудай үрhэ бэлэдхэхэ тушаа анхарха байна.

Хүдөө нютагуудтахи партийна, советскэ, газартаряаланай органууд колхоз бүхэнэй тарилгадаа бардам хүрхэ кондиционно сэбэр үрhэтэй болохо ябадал хангаха зорилготой.

ТАСС-эй буруушаалга

...ылан «Сервицио информа...и» гэдэг римскэ бюллетень ...н Холбоото-Штадуудай зуур...атайгаар ба Великобрита... зүгhөө дэмжэлгэтэйгээр Со... Союз Ватикан хоёр хоо...о долсоо баталхаар хөөрэлдөө хэжэ байна гэхэ хэбэртэй мэдээсэлгэ туйхаглаба.

Нэрлэгдэгшэ бюллетениин энэ мэдээсэлгэ үнэн бодото байдалтай огто нийлэлсэнэгүй гэжэ мэдүүлхээр ТАСС этигэмжэлэгдэhэн байна.

(ТАСС).

Советскэ Информбюроhоо

Мартын 15-ай оперативна мэдээнhээ

Мартын 15-ай туршада КЕНИГСБЕРГhЭЭ баруун-урдуур 3-дахи БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлжэ, ФРИШ ГАФ гэдэг тохойн эрьедэ хүрээд, ВАНГИТТ, ДЮМПЕЛЬКРУГ, ЛИННАЦ, АЛЬБЕКЕН, АЙНЗАМ гэдэг hуурин газарнуудые эзэлбэ. КЕНИГСБЕРГhЭЭ баруун-урагшаа 8 километртэ байhан ХАЙДЕ ВАЛЬДБУРГ гэдэг hуурин газар нэгэ гарhаа нүгөө гарта хэдэ хэдэн дахин орожо, hаял дахин манай сэрэгүүд эзэлэгдэбэ. Иигэжэ манай сэрэгүүдэй ФРИШ ГАФ тохойн эрьедэ хүрхэтэй адли немецүүдэй Зүүн-Прусска булэглэл хоёр хуби болгогдожо hалта гдаба. Энээнтэй нэгэн хамта мүн фронтын сэрэгүүд КОББЕЛЬБУДЕ, ЗОЛЛЭКЕН, ПЕРВИЛЬТЕН, ВАРГИТТЕН, КЕММЕРСХОФЕН, АЛЬБЕНОРТ, ГРЮНБЕРГ, АЛЬБЕНЕК, БЛАДИАУ, ГРОСС, РЕДЕРСДОРФ, ШЕНРАДЕ, МАРИНХЕЗ, ХЕРМСДОРФ, КАЛЬВАЛЬГЕ, АЙЗЕНБЕРГ, ФРИДРИХСРУЭ, ФРИДХЕВХЕН, ФОГЕЛЬЗАНГ гэдэг hуурин газарнууд ба КОББЕЛЬБУДЕ гэдэг түмэрзамай станциие эзэлhэн байна. Мартын 14-дэ энэ райондо 1.000 гаран немецкэ солдат ба офицернууд плендэ абтаба.

КОЛЬБЕРГДЭ городой зүүн хубида хүреэлэгдэhэн дайсанай гарнизониие угы хэхэ байлдаанууд үргэлжэлбэ.

Венгридэ БАЛАТОН нуурhаа зүүн-хойгуур ба зүүгээр манай сэрэгүүд дайсанай ябган сэрэгүүдэй ба танкнуудай атакануудые сухарюулба. Мартын 14-дэ энэ райондо манай артиллериин буудалгаар 50 немецкэ танк болон самоходно ехэ буунууд угы хэгдэhэн ба гэмтээгдэhэн байна.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ тагнуулшадай бэдэрэлгэнүүд ба нютагай удхашагай байлдаанууд болобо.

Мартын 14-дэ бүхы фронтнууд дээрэ 90 немецкэ танк ба самоходно ехэ буу угы хэгдэhэн ба гэмтээгдэhэн байна. Агаарта болоhон байлдаанудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайсанай 18 самолёт унагаагдаба.

★ ★ ★

◆ Зүүн Пруссида Кенигсбергhээ баруун-урдуур манай сэрэгүүд добтолгоёо үргэлжэлүүлбэ. Фриш Гаф гэдэг тохойн эрьедэ байhан Хайде Вальдбург гэдэг немецүүдэй хамгаалтын газарай түшэг тулгууриин пунктын ойр шондо үсэд шанга байлдаанууд болобо. Дайсан халаа Кенигсбергскэ гарнизон ба Кенигсбергhээ баруун-урдуур ябуулгаяа хэжэ байhан өөрынгөө сэрэгүүдэй бүлэг хоёрой хоорондо холбоо hэргээн бэдхоохые эрмэлзэжэ, хэдэ-хэдэн галзуу шанга контратакануудые хэбэ. Хайде Вальдбург гэдэг hуурин газар нэгэ гарhаа нүгөө гарта хэдэхэдэн дахин оробо. Мүнөөдэр манай сэрэгүүд дайсанай эсэргүүсэлтые эрмэлзэлгэтэ сохилтоор нуга даража, Фриш Гаф гэдэг тохойю ехэхэн участок дээрэ хүрэбэ. Тохойю хашагдаhан бүлэг немецүүд буу зэбсэгээ орхижо плендэ оробо. Советскэ частьнууд эндэ участок дээрэ түргэнөөр гав тулалдаануудтай болоhон үсэд шанга байлдаануудай эсэстэ нэгэ хэды hуурин газар эзэлбэ. Нэгэ үдэрэй байлдаанудта 4.500 гаран немецкэ солдат болон офицернууд угы хэгдэбэ. 29 немецкэ танк болон самоходно ехэ буунууд гэмтээгдэhэн ба угы хэгдэhэн, 108 полевой ехэ буу, 50 миномёт ба 280 пулемёт угы хэгдэбэ. Манай сэрэгүүд олон тоото буу зэбсэг ба сэрэгэй зөөри немецүүдhээ буляан абаба.

Кольбергдэ манай сэрэгүүд городой зүүн хубида хүреэлэгдэhэн немецкэ гарнизониие усадхаха байлдаануудые үргэлжэлүүлбэ. Нэгэ хэды суднануудай байhан гаваниин оршониие барихые хүсэжэ дайсан контратакануудые хэнэ. Гаваньhаа саашаа ябахые hэдэhэн немецкэ транспортые советскэ артиллеристнууд шэнгээбэ. Энээнhээ гадна, дүрэдэг снарядаар галдуулжа 4 баржа шэнгээбэ. Эсэргүүсэлтын үзелнууд болгогдоhон гэрнүүдтэ үсэд шанга сохилто хэжэ манай частьнууд кварталнуудые хойнохойноhоонь гитлеровецүүдhээ сэбэрлэнэ. Дайсан халаа ехэнүүд гээлтэнүүдтэ ороно. Эрмэлзэлгэтэ атака хэhэнэй эсэстэ түмэрзамай депо эзэлэгдэбэ. 10 паровоз ба элдэб ашаатай 400 вагон булягдан абтанхай. Ябган сэрэгүүдэй буугай буудалгаар немецкэ 2 гидросамолёт унагаагдаба.

◆ Венгридэ Балатон нуурhаа зүүн-хойгуур ба зүүгээр манай сэрэгүүд дайсанай атакануудые сухарюулба. Немецүүд нэгэ участок дээрэ 1000 шахуу танкнуудые ба моторизованна ябган сэрэгүүдые байлдаанда оруулба. Удаан саг соо болоhон байлдаануудай hүүлээр дайсан түрүүшынгээ рубежэдэ намнагдаба. Ондоо участогууд дээрэ гитлеровецүүд артиллериин буудалга доро манай позицинуудта хүрэнгүйгөөр гэдэргээ сухарииба. Ахалагша лейтенант Краснослободцев гэгшын буудалгын рото дайсанай атакануудые сухарюулха зуураа 3 немецкэ танк ба нэгэ рото шахуу гитлеровецүүдые угы хэбэ. Гвардиин ахалагша сержант Милованов гэгшын ехэ буугай расчёт дайсанай 3 танк гэмтээбэ. Рядовой Борис Яхонтов гэгшэ танкда эсэргүү гранатаар 2 немецкэ танк тэhэлбэ. Холбоо-холбоошо гвардиин сержант Григорий Максименко гэгшэ холбоо-холбооной линиие заhаад бусажа ябаба. Тэрэ хадаа дайсанай снарядай тэhэржэ, манай ехэ буугай расчёдые жатсааhаань гаргахыень хараба. Тиигээд Максименко ехэ буу тээшэ гүйн ошожо дайсаниие буудаба. Максименкын мэргэн буудалгаар 2 немецкэ самоходно ехэ буунууд гэмтээгдэбэ.

◆ Улаан тугта Балтийска флодой авиаци Балтиин далайн урда хубида дайсанай судна атаковалба. Бэмбын сэхэ тудалгаар хамтадаа 30.000 тонно үhа түрихэ хэмжээтэй 5 немецкэ транспорт шэнгээгдэбэ.

◆ Советскэ Информбюро болбол мартын 1-дэ аймхайшуул ба бодхуулагшадта эсэргүү хэмжээнүүд тухай гаргаhан 2-дохи немецкэ армиие командалагша генерал-полковник Вейсын приказ туйхаглаhан байгаа. Бодхуулагшадай олошоролтсор гансал 2-дохи немецкэ армиие командалагшын hанаа зобоно бэшэ. Иимэ ябадалнууд бэшэл бусадшье немецкэ генералнуудай hанаа зобоно. Манай сэрэгүүд hаяхан немецкэ арминуудай хойто бүлэгые командалагша генерал-полковник Рендулич гэгшын приказ булияан абаба. Энэ приказ соо хэлэгдэхэнь хадаа: «Дайшалхы ябуулгануудай ябаса дундуур өөрынгөө подразделениhээ хожомдоhон солдат бүхэн хадаа байлдаануудай боложо байгаа газар дээрэ байhан ойрын подразделенидэ ошожо орохо ёhотой. Тиимэ часть бэлэхэнээр байлдаануудай шуугаагаар олохо юм. Иимэ юумэ хээгүй солдат болбол бодхуулагша гэжэ тоологдохо байна. Өөрынгөө часть бэдэржэ ябанаб гэжэ мэдүүлhэн hууриин газарнуудта ашаанай гү, али зүтаржэ тэрьедэгшэдэй дунда баригдаhан солдатнууд болбол буудан алагдаха ёhотой. Хэрэгүүдые саг дары хаража үзэхын ба шиидхэбэринүүдые үнгэргэхын түлөө сэрэгэй полевой сүүдүүд тогтоогдохо байна».

Немецкэ «полевой сүүдүүд» үдэр hүнигүй буудан алаха шиидхэбэринүүдые хэhэг хэhэгүүдээрнь гаргана. Тиигэбэшье тэдэнээр бодхуулнууд тухай бүхы хэрэгүүдые хаража үрдинэгүй. Иимэ дээрэhээн нацистска офицернууд ямаршье сүүд ба мүрдэлгэгүйгөөр солдадуудаа буудан аладаг болоо. 56-дахи немецкэ ябган сэрэгэй дивизиин 234-дэхи полкын плендэ абтаhан солдат Иозеф Дуллинг гэгшэ иигэжэ хэлэбэ: «Февралиин 22-то манай батальон соо өөhэдөө позицинуудаа орхиhоной түлөө 15 немецкэ солдат сүүдгүйгөөр буудан алагдаhан байгаа».

Москва, Кремль.

Нүхэр СТАЛИНДА

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович! Танай хүтэлбэри доро хараалтэ дайсан болохо немецко-фашистска булимтарагшадые бута нэрьен сохижо байһан Улаан Армиингаа гайхамшаг ехэ геройзмаар зоригжоһон Улан-Удын паровозо-вагонно заводой хүдэлмэришэд инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сүлөөлһөөр 25 жэлэй ойе хүндэтэйгөөр угтахые бэлэдхэн, фронтовигуудай булэнэртэ ба Эсэгэ ороноо хамгаалтын дайнай Инвалидуудта туһаламжа болгон 160.000 түхэриг, Улаан Армиин буу зэбсэг бүтээлгэдэ 450.000 түхэриг өөһэдынгөө нөөсэлгэһөө оруулба.

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович, өнэ зөөреэр дайшалхы самолёдуудые байгуулжа, тэдээндэ «Улан-Удын паровозо-вагонно заводой коллектив» гэһэн нэрэ олгохые Танние гуйнабди.

Манай зөөреэр бүтээгдэһэн эдэ самолёдууд Улаан-Армиин дайсанине өөрынь нүхэн соо эсэслэн бутасохилгодо ба Берлин дээрэ илалтын туг бадаруулгада туһалаг лэ.

Манай вождь ба агуусхэ полководец, манай инаг Эхэ ороной ба советскэ арадай зол жаргалай түлөө олон-олон жэлдэ ажаһуухые хүсэнэбди.

Заводой начальник тягиин 3-дахи рангын генерал-директор
ВЕЛЛЕР.
Заводой дэргэдэхи ВКП(б)-гэй ЦК-гэй парторг
ЗОБОВ.
Профсоюзай заводской комитедэй түрүүлэгшэ
БЕЗБОРОДОВ.
Заводой дэргэдэхи ВЛКСМ-эй ЦК-гэй комсорг ГЕРГЕСОВ.

Улан-Удэ паровозо-вагонно завод.

Заводой начальник тягиин 3-дахи рангын генерал-директор нүхэр ВЕЛЛЕРТЭ
Заводой дэргэдэхи ВКП(б)-гэй ЦК-гэй парторг нүхэр ЗОБОВТО
Профсоюзай заводской комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр БЕЗБОРОДОВТО
Заводой дэргэдэхи ВЛКСМ-эй ЦК-гэй комсорг нүхэр ГЕРГЕСОВТЭ

Фронтовигуудай булэнэртэ ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалидуудта туһаламжын фонддо 160.000 түхэриг, «Улан-Удын паровозо-вагонно заводой коллектив» гэжэ дайшалхы самолёдуудые байгуулгада 450.000 түхэриг суглуулһан Улан-Удын паровозо-вагонно заводой эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэдтэ, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэ ба албахаагшадта минии ахадуугэй амар мэндэ ба Улаан Армиин баясхалан хүргыт.

И. СТАЛИН.

Москва, Кремль.

Гүрэнэй Оборонын Комитедэй түрүүлэгшэ Советскэ Союзай Маршал нүхэр СТАЛИНДА

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович! Шэн габьяата Улаан Армиингаа Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай фронтнууд дээрэхи героическа илалтануудаар зоригжоһон, Бурят-Монгол АССР-эй Боргойско үүлтэртэ хони үсхэбэрилгын совхозой хүдэлмэришэд ба албахаагшад, Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сүлөөлһөөр 25 жэлэй ойе хүндэтэйгөөр угтуулан дайшалхы танк байгуулалгада сэбэр мүнгөөр 20.000 түхэриг, гүрэнэй урьһаламжын облигацияар 90.000 түхэриг өөһэдынгөө нөөсэлгэһөө суглуулжа, гүрэнэй Банкда оруулбабди. Зөөри суглуулалга үргэлжэлһөөр.

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович, манай зөөреэр байгуулагдаһан танкда «Боргойско хонишон» гэжэ нэрэ олгохые гуйнабди.

Эхэ орон ба фронтдоо малажалай продуктнуудые ба ажауйлэдбэридэ хэрэгтэй түүхэй эдые үшөө ехээр үгэхын түлөө манай совхозой хүдэлмэришэд ба албахаагшад хамаг бүхы хүсэеэ гамнангүйгөөр хүдэлмэрилхэ гэжэ Танине найдуулнабди.

Иосиф Виссарионович! Манай агуусхэ Эхэ ороной арадуудые жаргуулан ба баясуулан байхын түлөө өлүүр мэндэ ба олон олон жэлдэ ажаһуухые Танда хүсэнэбди.

Боргойско совхозой директор
ЗАЙЦЕВ.
Парторганизациин секретарь
ХУБАНОВ.
Совхозой стахановка
БАНЖЕЕВА
Месткомой түрүүлэгшэ
БУРГАНОВ.

Петропавловка, БМАССР.

Боргойско совхозой директор нүхэр ЗАЙЦЕВТА
Парторганизациин секретарь нүхэр ХУБАНОВТА
Месткомой түрүүлэгшэ нүхэр БУРГАНОВТА
Совхозой стахановка нүхэр БАНЖЕЕВАДА

«Боргойско хонишон» гэжэ танк бүтээлгэдэ мүнгөөр 20.000 түхэриг ба гүрэнэй урьһаламжын облигацияар 90.000 түхэриг суглуулһан Боргойско үүлтэртэ хони үсхэбэрилхэ совхозой эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэд ба эрхим һайн хүдэлмэрилэгшэдтэ минии ахадуугэй амар мэндэ ба Улаан Армиин баясхалан хүргыт.

И. СТАЛИН.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

НЭГЭ КОЛХОЗОЙ ПАРТОРГАНИЗАЦИИН ХҮДЭЛМЭРИ ТУХАЙ

Мухаршэбэрэй аймагай Цуулгын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организаци 17 коммунистнуудһаа бүридэнэ. Тэдэ коммунистнуудай 5-ниинь колхозойнгоо хүтэлбэрилхы хүдэлмэринүүдтэ ажаллана. 4 коммунист малажал дээрэ, бэшэниинь колхозойнгоо бусад һалбаринууд дээрэ ажалтай. Гэхэ зуураа түс колхоз болбол үнгэрэгшэ жэлэй туршада ажал хүдэлмэреэ хангалтагүйгөөр ябуулаа. Тиимэһээ эндэхи коммунистнууд өөһэдынгөө түрүү зэргэнүүдые һайнаар дүүргэжэ шадаагүй гэжэ тобшолол хэхэдэ алдуу болохогүй байна.

Һүүлэй 10 һарын туршада энэ партийна организаци болбол нэгэшье хүнине партиин зэргэдэ элсүүлжэ шадаагүй байшоо. Партиин айкомой бюро болбол түс парторганизациин секретарай тоосоото элидхэлые дуулаад хангалтагүй гэжэ хүдэлмэриинь тоолоһон байгаа. Тиибэ ябашье энэ парторганизациин секретарь нүхэр Базаров болбол партийно-политическэ хүдэлмэриие эридтүүд һайжаруулжа, хамаг бүхы хүдэлмэреэ үндэһөөрнь һайжаруулха тушаа анхаралаа табинагүй.

Залуу коммунистнуудые политическээр хүмүүжүүлхэ, коммунистнуудайнгаа идейно-политическэ хэмжээе дээшэлүүлхэ тухай баһал анхаралаа хангалтагүйгөөр хандуулна. Эндэ партийна суглаан болбол коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ һургуули боложо үшөө шадаагүй байхаһаа гадна, суглаан хадаа хаа-яа болоходоошье тэрэон дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ асуудалнууд ямаршье бэлэдхэлгүйгөөр табигдадаг байна. Үнгэрэгшэ 1944 оной туршада оройдоо 6 дахин партийна суглаан болоо. Тээд тэрээн дээрэ шухала удхашанартай болохо ВКП(б)-гэй обкомой XV ба XVI пленумуудэй шиидхэбэринүүдые зүбшэн хэлсеэгүй байха юм. Партийна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэһэн асуудалнууд тушаагаа рядовой коммунистнуудынь эдибхитэйгээр хандадаггүй, харин колхозой түрүүлэгшэ Хандажапов болон парторганизациин секретарь нүхэр Базаров гэгшэд хэдэ-хэдэн үгэ хэлээд суглаагаа дүүргэдэг занш алтай байна.

Зүбшэн хэлсэһэн асуудалнууд тушаагаа ямаршье тогтоол гү, али шиидхэбэри баталжа абадаггүй юм. Жэшээлхэдэ, һаяхан болоһон партийна суглаан дээрэ нинтэ-политическэ болон идеологическа хүдэлмэриие һайжаруулха хэмжээнүүд тухай асуудал зүбшэн хэлсэһэн байгаа. Тиин энэ асуудалаараа шиидхэбэри баталаагүй үнгэргэбэ.

Мүн тэрэшэлэн түс партийна организаци болбол партийна суглаан дээрэ хэлсэһэн хэмжээ ябуулгануудай хэрэгээр дүүргэлтэ болодогые шалгадаггүй байшоо. Түс парторганизациин секретарь нүхэр Базаров өөрынгөө парторганизациингаа суглаанай шиидхэбэриин дүүргэлтые шалгахаһаа байтагай, дээдэ парторганизациин шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые шалгадаггүй юм.

Нинтэ-политическэ болон культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри колхознигуудайнгаа дунда үргэнөөр эрхилнэгүй. Парторганизациин дэргэдэхи агитколлектив хүдэлмэреэ тиимэ гэшэгүй муугаар эрхилнэ. Агитаторнуудай семинар үнгэргэгдэдэггүй, зарим агитаторнуудынь өөһэдынгөө үүргые ганцахан газетэ уншалгаар хизаарладаг байна. Ханын газетэ, дайшалхы хуудаһанууд саг болзор соогоо гаргагдадаггүй юм.

Малажал дээрэ хүдэлмэрилдэг колхозникуудай дунда Советскэ Союзай, уласхооронэйн ба сэрэгэй-политическэ байдал тухай элидхэл гү, али лекци болон хөөрэлдөөнүүд үнгэрэгшэ жэлэй туршада хэгдээгүй. Мүн энэ жэлэй эхилһэнһээ хойшо малшадай дунда газетэ уншаха болон политическэ темэтэй хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөөгүй байха юм. Мүн ханын газетэ, дайшалхы хуудаһанууд гаргагдаагүй байһаар.

Уншалгын байшан ба улаан булан гэхэ мэтын культурна эмхи зургаанууд өөһэдынгөө хүдэлмэриие мүнөө үеын эршэн байдалай эрилтын ёһоор шэнэдхэн табижа шадаагүй байхаһаа гадна, үнин удаанай хаалгатай байһаар. Эндэхи залуушуулай үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн драматическа ба дуунай кружогууд ямаршье хүтэлбэригүй, өөһэдынгөө хүдэлмэринүүдые хайша хэрэгээр ябуулна.

Түс парторганизациин секретарь нүхэр Базаров өөһэдынгөө коммунистнуудай болон комсомолецуудай политическэ бэлэдхэлые дээшэлүүлхэ талаар юушье хэнэгүй. «Советскэ Союзай Эсэгэ ороноо хамгаалтын агуу[…] дайн тухай» нүхэр Стали[…] түүхэтэ номые шудалха зор[…] готойгоор эмхидхэгдэһэн круж[…] үнгэрэгшэ жэлэй февраль һа[…] һаа хойшо нэгэшье заняти […] гэргөөгүй байшоо. Олонхи ком[…] нистнуудынь газетэ болон ур[…] һайханай литературануудые […] шадаггүй юм. ВКП(б)-гэй Ус[…] вые шудалхын түлөө эмхидхэ[…] һэн кружок үнгэрэгшэ жэ[…] туршада арайхан гэжэ 6 да[…] заняти үнгэргэбэшьеһаа, һүү[…] үедэ абяа аниргүй болошоо.

Үбһэ болон тариахуряал[…] үедэ эндэхи коммунистнууд […] циалистическэ мүрысөөе ү[…] нөөр дэлгэрүүлхэ тушаа эм[…] хэлэй хүдэлмэри нилээдгүй […] һэн байгаа. Тээд һүүлэй ү[…] энэ мүрысөөе саашадань үр[…] жэлүүлхэ хэрэгтэ анхарал о[…] долгоёо табинагүй. Малша[…] дунда мүрысөөе дэлгэрүүлдэ[…] байхаһаа гадна, түрүү малша[…] урмашуулхын түлөө үнэтэ […] үгэхэ болон Хүндэлэлэй доск[…] бэшэхэ гэхэ мэтын хүдэлм[…] хэдэггүй байна.

Түс колхозой дэргэдэ оло[…] тооной членүүдтэй комсомоль[…] эхин организаци бии. Гэ[…] шье, партийна организа[…] болбол комсомольско организа[…] даа ямаршье туһаламжа үзү[…] жэ, партийна нүлөө үгэдэг[…] Тиимэһээ эндэхи комсомоль[…] организаци өөрынгөө зэргэдэ […] рүү залуушуулые олоор элс[…] жэ, политическээр хүмүүжүү[…] ябадалые хэдэггүй байха […] Мүн тэрэшэлэн комсомолецу[…] ба союзна бэшэ залуушуу[…] дунда политическэ темэтэй эл[…] хэл болон лекцинүүд саг үр[…] жэ үнгэргэгдэнэгүй.

Парторганизациин ба тэдэ[…] членүүдэй партийно-политичес[…] хүдэлмэриие үргэнөөр эрха[…] шадаагүй дээрэһээ түс ко[…] болбол ажахын ба политичес[…] удхашанартай хүдэлмэринүү[…] дүүргэхэ талаар аймаг со[…] эгээн гээгдэнги һуури эзэлн[…]

Иимэһээ ВКП(б)-гэй ай[…] болбол түс парторганизацида […] лорхой туһаламжа үзүүлжэ, […] нэрэй хүдэлмэриие мүнөө үе[…] оршон байдалай эрилтын ёһ[…] шэнэдхэн табиха үүргэтэй.

Г. ОДОЕВ, ВКП(б)-[…] обкомой инструк[…]

Загаһашадай мүнгөөр бүтээгдэһэн танкнууд дайсанине бутасохино

Манай республикын эрэгтэй эмэгтэй загаһашад болбол алдарта Улаан Армиингаа амжалтата добтолгонуудаар урмашажа дайшалхы танк бүтээлгэдэ өөһэдынгөө нөөсэлгэһөө 600.000 түхэриг оруулһан байгаа.

Тээд энэ мүнгөөрнь дайшалхы танкова колонно байгуулагдажа, Дайлалдажа байгаа Улаан Армиин зэбсэглэлгэдэ үгтэбэ гэжэ Улаан Армиин формированиин ба дайшалхы бэлэдхэлэй главна Управлени тэдэнэртэ мэдээсэбэ.

Загаһашадай мүнгөөр бүтээгдэһэн танкова колонно болбол танкова сэрэгүүдэй генерал-майор нүхэр Скворцовой сэрэгэй частьда үгтөөд, мүнөө бузар булай немецко-фашистска дайсанине өөһэдынь газар дээрэ бута нэрьежэ байха юм.

Иимэ мэдээсэлые абаһан республикын эрэгтэй эмэгтэй загаһашад болон загаһанай ажауйлэдбэриин бүхы хүдэлмэрилэгшэд болбол угаа ехээр хүхижэ, Эхэ орондоо ба Улаан Армидаа амтата эдеэ хоолой зүйлнүү[…] элбэг дэлбэгээр үгэхэбди г[…] уялгануудые абанхай.

Мүнөө загаһашадай ду[…] майн урда тээхи социалисти[…] скэ мүрысөөн үдэрһөө үдэр б[…] үргэнөөр дэлгэржэ байна. А[…] лай үндэр бүтээсэнүүдые тү[…] лаг стахановецуудай тоо ол[…] роо. Мүрысөөндэ ороһон заг[…] шад тодорхой уялгануудые а[…] вад.

А. ЕГОРО[…]

Колхоз, совхоз болон МТС-үүдтэ үйлэдбэриин ...а худэлмэриин түсэбүүдые саг соонь зохёохо

...5 ондо хүдөө ажалые хүг... гүрэнэй түсэб хадаа кол... совхозууд ба МТС-үүдэй ...ехэнүүд ба харюусалгатай ...онуудые табина. Тэрэ ха... социалистическэ газартаряа... ...й хүсэн шадалые саашаа ...ургуулха, тэрэнэй ашаг ...ые али болохоор дээшэлүүл... ...бадалые хараална. Байгша ...манай орон хадаа һайнаар ...гэһэн хүдөө ажалай нёдон... ...элэйхиһээн нилээд ехэ тал... ...убэн, свёкло, лён, мяха, ...ба бусад продуктнуудые ...ёһотой. Дайн сэрэгэй бү... ...үндэ хүшэр шалгалтануу... ...дабажа гараһан манай газар ...лан хадаа эдэ зорилгонуу... ...дүүргэхэ байһан тухайнь ...энэй хэрэггүй.

...хозно деревни бэлбол нэ... хүсэтэйгөөр, ажалай шэнэ ...авуудта бэлэдхэлтэйгөөр ...ажалай шэнэ жэлдэ орэбо. ...манай Эсэгэ орон гитле... ...э Германиие бүримүһэн ...ш үүдэндэ хүрөөд байһан ...идэл, улам бүри ехэ үргал... ...һалбаран бадаралгын арга... ...конууд манай арадай үмэ... ...гдэжэ байһан үедэхидэл ...хүдөө нютагуудай ажалай ...ехэ дэбжэлтэ хэзээтэшье ...гүй юм. Энэ дэбжэлтые ...а шэнэ хэрэгүүдтэ нэбтэ... ...ын тулада, тэрэниие эм... ...эй талаар бэхижүүлхэ. ...эй түсэб даалгабаринуудта ...а хэрэгтэй.

...эзууд, МТС ба совхозуу... ...лэдбэриин болон хүдэлмэ... ...кэлэй түсэбүүд хадаа со... ...тическэ газар тарялан... ...барагдашагүй арга-болом... ...эрэтэй ба эмэгтэй колхоз... ...ай, трактористнуудай, ком... ...нуудай ба хүдөө ажалай ...хүдэлмэрилэгшэдэй үйлэд... ...ба политическэ эдибхиие ...аха шухала зэбсэг болоно. ...ба правительство болбол ...үд ба социалистическэ ...ажалай бусад предприяти... ...түсэбэй ёһоор хүтэлбэ... ...хэрэгтэ хэды шэнээн ехэ ...нар олгодог байһаниинь «Колхоз болбол томо ажа...н.—гэжэ нүхэр Сталин ...а. Тиин томо ажахые тү...өөр хүтэлжэ болохогүй. ...зуугаад ба заримдаа хөлэн ...айлнуудые нэгэдхэһэн ...тарялангай томо ажахы ...ансал түсэбэй хүтэлбэ...һоор хүтэлэгдэжэ болохо».

...ондо хүдөө ажалые хүг... түсэб тухай тогтоол соо... Союзай Совнарком ба ...гэй ЦК болбол «1945 ...прелиин 1-һээ оройтуу... колхозуудта, МТС ба сов... үйлэдбэриин-финансова...ые зохёожо дүүргэхэ. ...колхозуудтай договор ...мүн тэрэшэлэн үйлэдбэриин зэмсэг хэрэгсэлнүүдые бригаданuудта, колхозуудта ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ даалгаха болон колхозникуудые ба МТС, совхозуудай хүдэлмэришэдые элдэб түрэлэй хүдэлмэринүүдтэ хубаажа табиха ябадалые хараалжа, колхозуудта, совхозуудта ба МТС-үүдтэ тракторна ба полеводческэ бригадануудай хүдэлмэриин түсэб зохёохо» тухай партиина ба советскэ организацинуудые уялгалһан байна.

Колхоз, совхоз ба МТС-үүдэй үйлэдбэриин ба хүдэлмэриин түсэбүүд хадаа бүхы гүрэнэй түсэбэй хубинь болоно. Тэрэ түсэбүүд хадаа гүрэнэй даалгабаринуудай үндэһэ һуури дээрэ зохёогдожо, тэрэниие дүүргэхын түлөө тэмсэлэй зэбсэг болоно үгэдэг. Хүдөө нютагуудта үйлэдбэриин ба хүдэлмэриин түсэбүүдые зохёохо талаар ябажа байһан хүдэлмэриин тон ехэ гүрэнэй удхашанар эндээгээр тайлбарилагдана. Тэрэ хүдэлмэри хадаа эрон ба фронтдоо үгэхэ туһаламжые саашадань шангадхаха, колхоз, МТС ба совхозуудай эмхидхэлэй ажахын талаар али болохоор бэхижэхэ, тэдэнэй дотоодын баян ехэ резервнүүдые хэрэглэхэ ябадалда эхи табиха ёһотой.

Фронтын туһада манай газар тарялангай бүхы хүсые, бүхы хэрэгсэлые табиха гээшэ—колхоз ба МТС-үүдтэ түсэблэлгын гол зорилго болоно. Энэ зорилгые кабинет соогоо һуугаад лэ зохёошхижо болохогүй байһаниинь мэдээжэ. Колхоз, совхоз ба МТС-үүдтэ түсэбэй тоонуудые үгөөд лэ түсэб зохёожорхихо гэжэ бододог нютагуудтахи советскэ ба партиина хүдэлмэрилэгшэд тон ехэ алдуу гаргана гээшэ.

Түсэблэхэ талаар шухала ба харюусалгатай хүдэлмэридэ колхоз, совхоз ба МТС-үүдэй эдибхитэниие, бүхы бригадирнуудые, звеньевоодууд, механигууд, трактористнууд ба комбайнернуудые хабаадуулха хэрэгтэй. Колхозой үйлэдбэриин түсэб хадаа колхозникуудай хамтын суглаагаар баталагдаһанайнгаа һүүлээр лэ, тиин МТС ба совхозуудай түсэбүүд—гүрэнэй зохихо органуудаар баталагдаһанай һүүлээр хуулита хүсэнтэй болохо байна.

Түсэбүүд соо ургасые дээшэлүүлхэ хэмжээнүүд шухала һуури эзэлхэ ёһотой. Колхоз, совхоз бүхэн өөрынгөө үйлэдбэриин байдалһаа үндэһэлжэ, агрономуудай туһаламжаар ургаса дээшэлүүлхэ ябадалые хангажа шадаха агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые зохёохо ёһотой. Тэрээн соо бүхы культурануудые севооборот хэдэг полинуудта хубаажа тариха, харин хаана севооборот үгы байна б—тэндэ культура бүхэндэ таараха хүрьһэтэй газарта тариха ябадалые хараалха хэрэгтэй. Тэрээнтэй хамта тарилгын урда тээ полиие элдүүрилгын шанар һайжаруулха, культура бүхэндэ таарамжатай һайн агротехническэ болзорто тарилга хэхэ, бургаг үбһэнтэй, хүдөө ажалай культурануудай үбшэн хоротонтой тэмсэхэ хэмжээнүүдые дүүргэхэ, тарилгын хойноһоо харууһалгыень һайжаруулха тушаа бодомжолхо хэрэгтэй.

Үйлэдбэриин ба тарилгын түсэбүүдые зохёохо гээшэ ехэ ба харюусалгатай хэрэг мүн. Тэрэ хадаа колхоз, совхоз МТС бүхэниие бодомжотойгоор хүтэлбэрилхэ, тэдэнэй экономикые, тэдэнэй ажахын илгаануудые, тэдэнэй хүгжэлэй аргаболомжонуудые гүнзэгыгөөр мэдэхэ ябадалые эринэ. Мүнөө бодомжолжо үзэхэ, уридшалан хараха, гээгдэгшэдтэ саг соонь туһаламжа үзүүлхэ шадабари нютагай партиина ба советскэ хүтэлбэрилэгшэдһээ хэзээ хэзээнэйхиһээ ехээр эригдэнэ. Түсэбые зохёохо талаар эдэ эрилтэнүүдтэ харюусадаггүй али нэгэн ондоо хүтэлбэри хадаа хоохон хубхай ба хөндөөшье хэрэггүй шашалдаан болохо байна.

Илангаяа харюусалгатай зорилгонууд мүнөө гээгдэжэ ябаһан районуудай хүтэлбэрилэгшэдэй үмэнэ табигдана. Тэдэнэй зорилго хадаа—түсэб зохёолгые гээгдэжэ ябаһан совхоз, колхоз ба МТС-үүдые эрид шууд урагшань татаха зэбсэг болгохо ябадал болоно. Гээгдэнги ажахы бүхэнэй түсэб хадаа гээгдэлые усадхаха дайшалха ба бүхы талаһаань харагдаһан программа болохо ёһотой. Тэрэнэй дүүргэлтэ хадаа бригада ба звенонуудай түргэнөөр бэхижэхэ, ажалай бүтээмжые һайжаруулха, ажахын эмхидхэлэй ба хүдэлмэрилхэ хүсые шангадхаха ба ашаг олзыень дээшэлүүлхэ ябадалые хангаха ёһотой.

1945 оной хүдөө ажалые хүгжөөхэ түсэб тухай ССР Союзай Совнаркомой ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоол хадаа манай социалистическэ газартаряалангые саашадань дэбжүүлхэ замуудые заажа үгэнэ. Энэ тогтоолые манай хүдөө нютагууд нэгэн дуугаар дэмжэһэн, тэрэ тогтоол хадаа колхозно таряашалай үргэн олонитын дунда дэбжэлтэ үргүүлһэн ябадал хадаа советскэ гүрэнэй хүдөө ажахын талаар даалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэлхэ байһан тухайнь зайлашагүйгөөр гэршэлжэ үгэнэ. Үйлэдбэриин ба хүдэлмэриин түсэбүүдые зохёолго хадаа гүрэнэй даалгабаринуудые дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ эмхидхэлэй түгэндэр хүсэн болохо аргатай ба ёһотойшье байна.

«Правдын күрүү бэшэг».

Гвардейскэ дивизиин нэрэмжэтэ хүүгэдэй гэр

...но городые сүлөөлһэн ...кэ буудалгын дивизиин ...нееnүүд, сержантнууд ба ...шернууд фронтовигуудай ...гэр эмхидхэлгэдэ өөһэ...өөсэлгэһөө 427.400 тү...үглүүлбэди гэжэ пар...нинскэ обкомдо мэдүүлһэн. Гвардеецүүдэй иимэ һайн үүсхэлые Сталино городой ажалшад тон халуунаар угтаба. Рутченковско коксохимическэ заводой коллектив болбол хүүгэдэй гэртэ хэрэгтэй тухеэрэлгэнүүдые бэлэдхэхээр уялта абаба. Мүн тэрэшэлэн бусад предприятинуудай ажалшад энэ патриотическа хэрэгтэ эдибхитэйгээр хабаадалсаба. Иигэжэ 400.000 түхэриг суглуулагдаба.

Хүүгэдэй энэ гэртэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда наһа барагшадай үншэрһэн багашуул байха юм. Тус гэртэ Суворовой орденто хоёр дахин Улаан тугта Н-скэ гвардейскэ сталинскэ буудалгын дивизиин нэрэ олгогдобо.

Колхозно мал һүрэгөө хэроожо байна

Занграйн аймагай Дээдэ Илькиин Ждановай нэрэмжэтэ колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб дүүргээгүй байгаа. Теэд, мүнөө жэлдэ энэ дутуугаа усадхажа гүрэнэй түсэб заатагүй дүүргэхэ ябадал хангахын орондо колхозно мал һүрэгөө хорюожо байха юм.

Шэнэ жэлэй түрүүшын һаранууд соо 17 хони, хэдэн эбэртэ томо мал гаргашалһан аад, аймагай газарай таһагта хүргэхэ мэдээн соогоо олонхиинь оруулангүй нюужа далдалжа байһаниинь элирбэ. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Дансарановай захиралтаар үри зээлиин түлөө сельподо 7 хонин, Ново-Брянска машинно-тракторна станцида 3 хонин, Заготзерногой пунктда нэгэ хонин үгтэһэн гэхэ мэтээр хуули бусаар гаргашалагдаһан байха юм.

Мүн февраль, март һаранууд соо колхозой һүрэг малай дундаһаа нэгэ үнеэ, залуу сар ба бусад үхэр барижа алаһан байна. Энэ мэтээр үхэр хони гаргашалжа байһан баримта эндэ үлэрһөө үлэртэ үзэгдэнэ.

Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Дансаранов фермые даагшадтаа хэнэйшье зүбшөөлтэгүйгөөр захиралта үгэжэ малаа хоролтодо оруулдаг байна. Тэрэнэй колхозой нангин зөөриие иимэ муухайгаар үрижэ хороожо байхадань эндэхи партиина организаци, тэрэнэй секретарь нүхэр Суняшкина ямаршье хэмжээ абангүй хажуу тээһээнь хаража байха юм. Партиина организациин секретарь нүхэр Суняшкинада энээн тухай колхозникуудай хэдэн удаа мэдүүлһэн байгаашье, өөрынгөө дураар нийтын зөөри үрижэ байһан Дансарановта хэһээлтэ үзүүлээгүй байна.

Нүхэр Суняшкина партиина организациин секретарьһаа гадна колхозой ветеринарна врач байһан аад, үбдэжэ үхэһэн малда саг соонь акт хэдэггүй хэдэн олон хоног соо хороһон малаа амидыда тооложо мэдээн соо ябуулдаг байха юм. Жэшээлхэдэ, үни хада үхэһэн нэгэ гахай актда оруулангүй дээрэһээ мартын нэгэнтэ табижа АЗО-до хүргэһэн мэдээндэ амиды байһанда тоологдожо эрилсэбэ. Мүн февраль соо үхэһэн нэгэ эбэртэ томо мал мүнөө болтор амидаа тоологдожо байна.

Эдэ мэтын гүрэндэ эсэргүү ябадалнуудые тэсэжэ, колхозно һүрэг мал хоролтодо оруулхыень хоёр нюдөөрөө хаража байһан партиина организациин секретарь нүхэр Суняшкина алдуугаа заһажа абахын орондо эндэһээ ондоо тээшэ ошохом гэхэ мэтын үгэ хүүр дэлгээжэ байдаг зантай.

Гүрэниие мэхэлэн нюужа далдалжа байһан энэ баримтануудые Занграйн хүтэлбэрилхы эмхи зургаанууд мүнөө хүртэр мэдээгүй һанаа амар һууһаар байба. Һаяхан аймагай газарай таһагай главна зоотехник нүхэр Вампилова энэ колхоздо ерэһэн бэлобошье юунэйшье болоожо байһые мэдэнгүй бусашоо.

Адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб дүүргэхэ ябадалда һаад туйбэг ушаруулжа, эхэ оронойнгоо урда гэм хэжэ байһан ябадал саашадаа тэсэшэгүй. Колхозой нийтын зөөриие өөрөө мэдээд үрижэ байһан Дансаранов, тэрэниие тэсэжэ байһан партиина организациин секретарь Суняшкина гэгшэдтэ гэмынь шангаар харюусуулха хэрэгтэй.

О. МАКСИМОВ.

МТС-үүдээр ТРАКТОР ЗАҺАБАРИЛГЫН ЯБАСА ТАХАЙ БМАССР-эй НАРКОМЗЕМЭЙ МЭДЭЭН

1945 оной мартын 10.

МТС-үүд	Жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)
Хэжэнгын	100,0
Ехэ-Кударын	100,0
Чесаныи	100,0
Саянтын	100,0
Баргажанай	97,5
Кыренскэ	97,2
Гашейн	97,0
Торейскэ	95,4
Хоринн	95,0
Суулгын	92,5
Куйтунска	92,5
Закаменай	92,3
Хонхолойн	91,7
Бага-Куналейн	91,2
Итанцын	89,7
Иволгын	88,8
Сэлэнгын	88,3
Кабанскын	87,5
Селендумын	87,5
Тимлюйскэ	86,1
Үдын	85,7
Эгэтын	85,1
Сагаан-Усанай	78,2
Кяхтын	78,0
Түнхэнэй	77,7
Ново-Брянска	75,0
Курбын	71,1
Үшөөтэйн	70,4
Бичурын	68,8
Окино-Ключевскэ	65,6
Ехэ-Куналейн	63,3
Тарбагатайн	51,7
Жиримскэ	47,0
Хамта	84,4

Баян ургасын түлөө барандаа тэмсэнэ

ТУРУНТАЕВО. (Телефоноор абтаба). Үндэр ургасын түлөө дэлгэрһэн аймаг соохи социалистическэ мүрысөөндэ Турунтаевска сельсоветэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз түрүүлжэ ябана. Хүдөө-ажалай машина зэмсэгүүдээ заһабарилга ёһодэ һайн шанартайгаар дүүргэгдээ. 86 ... бэлэдхэжэ түсэбөө үлүү дүүргэһэн байна. 70 борной. 2 сеялкэ заһабарилагдаа. Поли дээрэ 5.000 шарга ваг шэбхэ гаргажа, байгуулагдаһан түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ. Түсэбһөө гадуур 100 гектарта саһа тогтоогоо. Мүнөө поли дээрэ һайрамай уһа тогтоохо хүдэлмэри ябуулагдажа байна.

100 центнер үнэһэ суглуулхын орондо 180 центнер бэлэдхэһэн байна. Мүн шубуунай аргал суглуулха түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ.

Хомут тоног болон тэргэ зэмсэгүүд бүгэдэ бэлэн. Тарилгада ябаха мори унаа таһалагдажа түсгаар харууһалгада табигдаһан.

Баян ургаса хуряажа фронтдо элбэг ехэ талха таряа үгэхын түлөө оролдожо байгаа энэ артелиин гэшүүд барандаа мүрысөөд, хабарай полевой хүдэлмэреэ хэзээгүй эхилхээр бэлэн.

Ф. ВОРОНЦОВ.

Цэдэн Галсанов

Павел Балтахинов

поэма

(Үргэлжэлэл. Эхиниинь «Б. М. Үнэнэй» мартын 7, 8, 10, 11, 13, 14 ба 16-ай номернуудта).

Будан манаар сэнтэһэн
балай һүни...
Буурал
һаарал Байкал
уурал баалюулһаар
Ангара-басагандаа
Тошоп-хэшэт үгэнэ,
Мүнгэн мүльһэн зүүдхэл
Зүүлгэнэ таалаһаар.
Энэ һүни
Ангара-дүүхэй болзоотой,
Энэ һүни
военком хүбүүн буухань.
Өөрэйнь һамганда
жүтөөрхөөшье һаа,
уулзаатай.—
Үнэн дураяа
дуулгахань
Ангара-дүүхэйнь.
Түр зуура
партиин даалгабари абаад,
Түнхэнэй аймаг
мордохонь гэжэ хэлсээл.
Түргэн дундаа
Тарасын аюул дабаад,
Түрэл нютагаа
дайран гарахань гэлсээл.
Хобхо харгы
хурса тахада шабхарна,
Холэһоо сууряан
Ангара дээгүүр адхарна.
...Соёргон түбэрнэ,
Дуулана гүт сууряаеыпь?
Сортоотой абяаень
сохомлон дууряасыл.
Боевой эгсомоор
аллегро татаесыл!
Военком баатарай
зоригынь магтаесыл!
Яб-таб үгэ хүүрэнь
түргэн дуун.
Яһан ешэтэ нагаанайнь
мэргэн дуун,
Алмаз хурса һэлмынь
хонгёо дуун,
Шураг мүнгэн шпоройнь
хөнхо—дуун.
Оппон тэмсэлэй
уряа соо дуулдан,
Улаан тугуудай
шуһан сэю буйлан,
Бурят-Монголой
зүрхэн соо лугшан,
Байкал далайн
долгин соо хайлан
Газар дээрэ гараадүй
алтанһаа сэнтэйгээр,
Галаб соо олдоодүй
шулуунһаа хатуугаар
Уран бэсэрээ
ургажа гараба.
Сибириин харгыгаар
сэхэльлэн ерэбэ.
Арадай зүрхэн
аялган дууеынь
һайхашаана.
Арадай зүрхэн
аладайнь замые
дурашаана.

3.

Ангара дээгүүр
олон тулам харза.
Залуухан һамганайнь
үхег соо—арза.
Үтэлһэн баабайнь
шэрэм дээрэ—аарса.
Туулган пулаадаар
толгоёгоо боохон Тараса...
Тараса нютаг
аймшагтай зүүдэ үзэнэ,
Тараса нютаг
гүнзэгы бодолго болоно.
Шара шубуун
Шорото муухайгаар орилнэ.
Шаазагай шаханан,
урга-һүүлээ шэрөнэ.
Һамбай һайхан
хээрэй абяа абажа,
Һардай баянай
Хоройшо улин хусана.
Аймшагтай гэһэн
һүни хара даража
«Атаман» Донской
хохимой тэбэрин зүүдэлнэ
Алтан Гадаһан
Суг мүшэнтэй тохёолдоод,
Ангара-дүүхэй
мүльһэнтэйгөө тэмсэнэ.
Шугы бургааһан
узуураараа хүрөжэ орёолдоод,
Алхам бухэндэ
занга, урьхаар бүрэлзэнэ.
Иимэ аюул
урдаа хараагүй Павел
Нитэрээ юундэ
эжэл тэшээ ярана даа...
Инаг хөөхэйнь
эхэһээ гарахаяа байбал,
Иимэ аюул
хюмһанай харын зэргэ даа.
Үдэр һүниин
үлэн хатуу тэмсээн
Үри зүрхынь
үбшөөр шалаан матаба.
Тиижэ Павел
гэртээ бууба гэлсээл;
Тэрэл һүбиндөө бусахаар
үүдээ татаба.

4.

—Павел!
—Павлуша!
—Инагни!..
—Баярни!
—Түрэлни!..
Уулзалгын баяраар
Павел һамгаяа озоно.
Баабайнь оронһоо
бахардан забдагүй нэрлэнэ.
Басаган дүүнь
баярлан хүнжэлдөө бухана.
Хахасалгын утада
халуун зүрхөө гажарһан
Ханилһан тапса
инаг һамган пэнгэнэ.
Үхэлтэ дайнһаа
үглөө бэлтор амарһан
Комиссар Павелай
хамаг бэе сэнгэнэ.
—«Харыш, инагни!
Иимэ юм гү жаргал?
Хамагаа мартажа,
инагайм дуран халина...»
Арзын дээжэ
аяга соо бусалан гарабал.
...Ай, ши, военком,
һыргылыш! Шоно улина!
—Инаг Павлуша!
гэнэ һамганиинь хайлан,—
Эрхэ баярнай
энэ досоомни тэршэлнэл.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

Хилын саана

Нүхэр Сталинда румынска правительство телеграмма эльгээбэ

БУХАРЕСТ, (ТАСС). Нүхэр И. В. Сталинда Румынска правительство иимэ телеграмма эльгээбэ гэбэл:

Тэдэ дээдэ түрэлтэ, СССР-эй Совнаркомэй Түрүүлэгшэ Маршал Сталинда.

Румынска армиин туһаламжатайгаар алдарта Улаан Армиин хэһэн героическа хайра туһаламжын ашаар сүлөөлэгдэһэн Трансильванида румынска захиргаание тогтоохо тухай Румынска правительствын гүйлтые хангаха гэһэн СССР-эй Правительствын шиидхэбэри халаа румынска арадай зүрхые үргэн ехэ баяраар дүүргэбэ. Демократическа Румынитай энэ газарые нэгэдхэхые зүбшөөрһэн шиидхэбэри болбол СССР ни хоёрой хоорондын хан рисаание бүхэжүүлхэ с нэгэ ехэ үнэтэ нэмэри б Советскэ Правительствода Дээдэ түрэлтэдэ Румынска вительствын ба арадай гү баярай мэдэрэл болон ш дайсаниие бутасохихо тэм алдарта советскэ ба союз минуудтай хамта эсэстэнь хэ эбдэршэгүй хүсэлөө т лэнэбди».

Телеграмма дээрэ прем нистр Грэза, премьер-мини орлогшо ба гадаада хэрэ министр Татареску гэгшэд табиба.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын фронт национальна комитедэй шэнэ сост

СОФИЯ, мартын 14. (ТАСС). Софийска радиогой дамжуулһанай ёһоор, Эсэгэ ороноо хамгаалгын фронтын комитедүүдэй конгресс болбол Эсэгэ ороноо хамгаалгын фронтын национальна комитедэй шэнэ состав байгуулба. Комитедтэ Болгарска хүдэлмэришэдэй партиһаа (коммунистнуудай)—Георгий Димитров, Василий Коларов, Трайчо Костов, Цола Драгойчева ба гурбан кандидадууд; Болгарска таряанай ажалтай арадуудай союзһ Никола Петков, Але Обов, Христо Стратев, Тончев ба дүрбэн кандид арадуудай «Звено» гэжэ һаа—Кимон Георгиев, Харизанов, Василий Ю Адам Трынка гэгшэд; соци мократическа хүдэлмэри партиһаа—Коста Лулчев, рий Бухуров, Димитрий нов, Здравко Митовский оролсобо.

Союзнигуудай авиациин ябуулгану

ЛОНДОН, мартын 13. (ТАСС). Францидахи американска стратегическа авиациин штабай мэдээсэхэнь хадаа «Нисдэг хэрэм» ба «Либерейтор» гэлэг 1.350 тухай бомбардировщигууд германска сэрэгэй ба уһан сэрэгэй объектнүүдые, Балтиин далайн эрьеые, мүн тэрэшэлэн Майна дээрэхи Франкфурт Рур хоёрой хоорондохи оршондо 6 сортировочно станциие бомбодобо. бардировщигууд 750 гаран бительнүүдээр үдэшэглэн гаа хэһэн байгаа. 650 бомбардировщигууд Балтии лайн германска эрье д сэрэгэй объектнүүдтэ д хөө, тиихэдэ бусад бомбар щигүүдынь сортировочно с нуудта добтолго хээ.

Амнисти тухай хуули тогтоолго румынска Министрнүүдэй соведэ зүбшэн хэлсэгдэбэ

БУХАРЕСТ, (ТАСС). Бухарестскэ радиогой дэлгэрүүлһэнэй ёһоор, мартын 12-то «Эхэ орон болохо Хойто Трансильваниин бусаагдаһанай агууехэ баяртай дашарамдуулан юстициин министрэй мэдүүлһэн үргэн амнисти тухай хуули тогтоолгые румынск нистрнүүдэй совет зүбшэ сэбэ. Мүн тэрэшэлэн таря олониитын хүсэлые түй хангаха аграрна реформ хай хуули тогтоолгые ми нүүдэй совет зүбшэн хэл

ЭХЭ ОРОНДОО БУСАХЫЕ ХҮСЭҺЭН ОФИЦЕРНҮҮДЫЕ ПОЛЬСКО ЭМИГРАНТСКА ЗАСАГ ХЭҺЭЭНЭ

ЛОНДОН, (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулһанай ёһоор польско эмигрантска правительствын томилһон польско сэрэгүүдэй шэнэ главнокомандалагша генерал Андерс гэгшэ Польшодоо бусаха ба Польско Сат Зуурын Правительствын эмхидхэһэн армида алба хэхые хүсэһэн горьтойхон тоото польско офицернүүдые тушаалһаань гаргаа гэжэ Лондондо мэдээжэ болоо.

Харюусалгата редактор
Ц. Г. ГАЛСА

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ. ул. Ленина, 35. ТЕЛЕФОНЫ: ответ. редактора—23. АТС—180; зам. ответ. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23. отдело партийной жизни в промышленности—7-89; сельского хозяйства—6-03, писем переводов—6-03 (2 зв:); об'явлений—2-62 (2 зв.).

Н—00302. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5500, ер-